

"Dráva, mint határfolyó menti területek biodiverzitásának fenntartását biztosító természetvédelmi kapcsolatok kiépítése, a monitorozási tapasztalatok átadása az Európai Ökológiai Hálózat fejlesztése érdekében"

- *A Projekt fontosabb eredményeinek bemutatása* -

PURGER J. JENŐ

Pécsi Tudományegyetem, Természettudományi Kar, Biológiai Intézet,
Állatökológia Tanszék, H-7624 Pécs, Ifjúság útja 6, Magyarország,
E-mail: purger@ttk.pte.hu

A projekt célkitűzései a kezdeti nehézségek ellenére a tervezett idő alatt megvalósultak. A magyar kutatók a kijelölt 15 taxon (növényfajok, erdők, zooplankton, puhatestűek, futóbogarak, nappali lepkék, szárazföldi ászkarák, tegzesek, halak, kételtűek, hüllők, madarak, kismamák és ragadozó emlősök - vidra) monitorozási protokollját kidolgozták és adaptálták a horvátországi viszonyokhoz. Felvették a kapcsolatot a horvát kollégákkal és elkészült egy horvát nyelvű módszertani kézikönyv "*Priručnik za istraživanje bioraznolikosti duž rijeke Drave*" melynek 18 magyar és 21 horvát szerzője van. A könyv 1000 példányban megjelent és terjesztése folyamatban van.

A NATURA 2000 hálózat horvátországi bővítése érdekében a javasolt 5 területen (a Dráva Legrad és Terezino Polje ill. Terezino Polje és Donji Miholjac közötti szakaszán, a Báni hegyen, és két nagyobb erdőben, Haljevo és Koha területén) elkezdődött a kijelölt 15 taxon állapotfelmérése azzal a céllal, hogy a későbbi monitorozási munkát megalapozzuk. A 2007-es év során elért eredmények egy angol nyelvű tanulmánykötetben jelennek meg "Biodiversity studies along the Drava river". Az egyes taxonok specialistái 16 dolgozatban számolnak be a biodiverzitás kutatás során elért eredményeikről.

A Duna-Dráva Nemzeti Park munkatársai kiválasztották és elkészítették 6 Dráva mellékág élőhely-rehabilitációs terveit.

A célcsoportok (természetvédelmi szakemberek, kutatók, civil és gazdálkodó szervezetek, helyi önkormányzatok, a közoktatásban résztvevő diákok és egyetemi hallgatók) tájékoztatása érdekében elkészült 1 plakát, 5 leporelló és 1 magyar nyelvű tanulmány az aranysakálról. A Kaposvári Egyetem munkatársai 3 esettanulmányt készítettek és publikáltak mindegyiket 500 példányban a Dráva mentén élő vidrákról magyar és angol nyelven, a Dráva mentén előforduló nappali lepkékről angol nyelven valamint a Dráva és mellékágainak zooplanktonáról angol nyelven. A Pécsi Tudományegyetem munkatársai szintén 500-500 példányban publikálnak két esettanulmányt. Az erdészeti kezelés és vadgazdálkodás által terhelt erdőfoltok kisemlőseinek csapdázásos felméréséről a Haljevo-i erdőben angol nyelven, és a Báni hegy növényvilágáról horvát nyelven.

A célcsoportok tájékoztatása (pl. az Eszéki Egyetem oktatói, hallgatói, a Dráva menti falvak lakói stb.) elkezdődött. Az elért eredmények térinformatikai adatbázisba rendezve mindkét ország szakemberei számára hozzáférhetőek lesznek a projekt honlapján keresztül.

"Drava, kao pogranična rijeka: uspostavljanje suradnje u oblasti zaštite prirode, u očuvanju biološke raznolikosti, prenošenju iskustava u praćenju stanja sa ciljem razvijanja Europske ekološke mreže"

- Prikaz rezultata postignutih u okviru Projekta -

JENŐ J. PURGER

Odjel za Ekologiju životinja, Institut za biologiju, Prirodoslovno-Matematički fakultet, Sveučilište u Pečuhu, H-7624 Pécs, Ifjúság útja 6, Mađarska, E-mail: purger@ttk.pte.hu

Unatoč teškoćama na početku i činjenici da je rad na Projektu započeo sa višemjesečnim zakašnjenjem te da smo bili prinuđeni u znatno kraćem roku ostvariti predviđene ciljeve, ipak smo uspjeli ostvariti zadatke planirane Projektom:

- Izrađen je Protokol istraživanja i monitoringa za sljedećih 15 skupina biljaka i životinja: Vaskularna flora, Šumske zajednice, Zooplankton, Jednakonošci (Isopoda), Mekušci (Mollusca), Danji leptiri (Lepidoptera), Tulari (Trichoptera), Bube: Trčci (Coleoptera: Carabidae), Ribe (Actinopterygii), Vodozemci (Amphibia), Gmazovi (Reptilia), Ptice (Aves) i Sisavci (Mammalia): Vidra, Sitni sisavci (neposrednim lovljenjem i preko analize gvalica sova) i prilagođen uvjetima istraživanja u pograničnim područjima u Hrvatskoj.

- Uspostavljena je suradnja sa kolegama iz Hrvatske i zahvaljujući tome
- sastavljen je na hrvatskom jeziku "**Priručnik za istraživanje bioraznolikosti duž rijeke Drave**" u čijoj izradi je sudjelovalo 18 istraživača iz Mađarske i 21 autor iz Hrvatske. Knjiga je tiskana u 1000 primjeraka i distribucija je u tijeku.

- Radi pridruživanja najvrednijih područja uz granicu s Mađarskom europskoj ekološkoj mreži Natura 2000, obavljena su tijekom 2007 istraživanja na pet prethodno označenih područja: Drava od Legrada do Terezinog Polja, od Terezinog Polja do Donjeg Miholjca, Bansko Brdo, šume Haljevo i Kozarac-Koha.

- Rezultati istraživanja vrijednih staništa te utvrđivanja početnog stanja populacija i vrsta navedenih taksona objavljeni su na engleskom jeziku u zborniku "*Biodiversity studies along the Drava river*" koji sadrži 16 radova.

- Suradnici iz Nacionalnog parka Duna-Dráva odabrali su šest mrtvaja uz Dravu na mađarskoj strani i izradili planove rehabilitacije.

- Radi obavještanja javnosti o rezultatima istraživanja izrađen je poster, pet znanstveno-popularnih brošura, jedna znanstveno-popularna studija o šakalu. Kolege sa Sveučilišta u Kapošvaru su izradili tri studije (o zooplanktonu, danjim leptirima i o vidri) na engleskom i mađarskom jeziku i tiskali ih u 500 primjeraka. Na Sveučilištu u Pečuhu su izrađene dvije studije (također u 500 primjeraka) o sitnim sisavcima u šumi Haljevo (u dijelovima pod jakim djelovanjem šumarskog i lovnog gospodarenja) na engleskom jeziku i o biljnom svijetu na Banskome Brdu, na hrvatskom jeziku.

- Obavješćivanje javnosti je započelo prikazivanjem rezultata na Sveučilištu u Osijeku, te u selima uz Dravu i u Baranji.

- Obostrano upoznavanje sa prirodnim vrijednostima u graničnom području omogućeno je stvaranjem baze podataka dostupnoj *on line*.